دەوڵەت … نوسینی جۆزیف پرۆدۆن

دەوڵەت*:
نوسینی جۆزیف پرۆدۆن، P. J. PROUDHON
و: زاهیر باهیر
با بەتی دەوڵەت، سروشت و ئایندەی:
بەشی نۆ:
111- سەبارەت بە چارەنوسی نادیاری یاخود شاراوەیی دەوڵەت.

دوا فەرەزییەی ئارەزوومەندانی دەوڵەت لە هەڵکشانایە، یەکێك لە دیمۆکراتی□ ساختەچییەکان [موزەیەفەکان] دەڵێت ئەو بیانوەی کە پاساوی پێدەدرێت کە دەوڵەت هەتا ئێستا هەر تەنها ڕۆڵی مشەخۆریی بینیوە لە تەك زۆرداری و زوڵمدا، ڕاست نییە و ناکرێت ئەوە بە تەنها هۆکارێك بێت لە نکوڵیکردنی و ڕەتکردنەوەی ڕۆڵیدا، چونکە ڕێڕەوی دەوڵەت وەکو ئۆرگانێکی بنەڕەتییە لە بەرهەمهێنان و بەکارهێنان، لە ئاڵووێڵکردنا [تەداول]، دەستپێشخەری [موبادەرەکردن] ئازادیی و یەکسانییە.

لای ئەوان [لای Louis Blanc و Pierre Leroux – وەرگێڕ] دەوڵەت هەر بۆ ئازادیی و یەکسانییە . دەوڵەت متمانە و پشتیوانە [ڕەسیدە].

بەڵام لە ڕاستیدا بازرگانیی ، کشتوکاڵ / کشتیاریی و هەروەها پیشەسازیی و پیشەسازییکردن دەوڵەتە.
کەناڵەکان، هێڵی ئاسنینی شەمەنەفەرەکان، کانەکان [مەناجم] ، کۆمپانیاکانی بیمە [تەئمین]، هەروەها فرۆشیارەکانی تووتن و پۆست ئۆفیسەکان، هەموویان دەوڵەتن .
پەروەردە و پێگەیاندنی گشتی دەوڵەتە.
دەوڵەت لە دۆخی باشییدا هەموو خ□س□□ت□ نەرێینەکانی دەشارێتەوە و خۆی بە خ□س□□□تی ئەرێیانە دەپۆشێت و دەپێچێتەوە، خۆی لە س□ر□کوتکەرەوە، لە مشەخۆرەوە هەروەها لە کۆنەپارێزییەوە [موحافیزکارەوە] کە هەمیشە وابووە دەگۆڕێت بۆ ڕێکەخەرێك، بۆ بەرهەمهێن و خزمەتکار کەواتا□ ئ□وە فیوداڵیزمە و خۆی نوێکردۆتەوە، دەزگەی هەڕەمیی جەمعییەکانی پیشەسازییە و خۆی ڕێکخستووە و پۆلینەی خۆی بەگوێرەی فۆرمیلەیەکی بەهێز کردووە کە نهێنی ئەوە Pierre Leroux هێشتا ل□ بەرچاومانی شاردۆتەوە.

بەم شێوەیە ڕێکخەرانی یاخوازیارانی دەوڵەت سەبارەت بە دەوڵەت هیچ

شتەکیان لا نییە، تەنها لە گریمانەکەوە دەڕۆن بۆ گریمانەکی دیکە گوایە دەوڵەت دەتوانێت سروشتی خۆی بگۆڕێ و وەرچەرخاندن لە خۆیدا بکات. ئەمەش وەکو ئەوەیە کە قسە لەسەر گۆڕانی شەیتان بۆ سەرۆکی مەلائیکەکان، بێت، بۆ تێپەڕینی چەند چەرخەکی ژیانی، دەوڵەت لە ڕێگای خوێن و سەربڕینەوە وەکو دەندێیەکی کێوی، ئیتر دەتوانێت خۆراکی ئینجانە و ڕووەکەکان و ئاسکەکان بدا، بەرخەکان ئاوس بکات. ئەمە وانەی Louis Blanc و Pierre Leroux سەبارەت بە دەوڵەت، وەکو زۆر دەمێك لەمەوبەر وتومانە هەموو ئەمانە نهێنی سۆشیالیزمن.

” وشەکانی سەرپەرشتیکەر [وەلی ئەمر]، بە دەستودەیی، حکومەتی خۆتەرخانکەر، ئەمانە لای ئەمە وەکو دروشمەکە، ئەو وشە قوەمانایانە قسەی نەو ‘ ئینجیلە- بایبڵ’ ن. باشە کە لە ئەوە دەبێتە پێشڕەو و کە دەبێتە خزمەتکاری هەموان . هەرچی ئەمەشین ڕقمانە لە بێبەشبوون [مەحرومبوون]، گەندەیی، حکومەتی داپڵۆسەر کە خەڵکی وەکو نێچیرەك ناچار بە ڕاوکردن لەلایەن خۆیەوە دەکات. ئەمە سەرسامی ئەوانەین کە بەدەستودەن بەشەکی زیندوون لە مرۆڤایەتی، ئەمە خۆشحاڵ نین بەوانەی کە وەکو بەشێك لە مردوانن. ئەمە یاخیدەبین و دەچینەوە بۆ گژ بێ ڕێزیی و سوکایەتی و جۆردەیی کە لە ئایدیاکانی دەوڵەتی سەروەرن، ئەمە چەپڵە لێدەدەین بۆ ئەوانەی کە بەر دەگرن، بەرهەمدەهێنن و بەڕێزن کە لە ئایدیاکانی دەوڵەتی خزمەتکارن. لەوەش باشتر باوەڕێکە و هەزار جاریش خۆشەویستترە لە ژیان — باوەڕەکەمان لە بەرەوڕووبوونەوە و دواقۆناخی گواستنەوەی دەسەڵاتدایە ، ئەوەش ڕێڕەوی سەرکەوتنە لە دونیای کۆنەوە بۆ دونیای نوێ. هەموو حکومەتەکانی ئەوروپا ئەمڕۆ لەسەر ئایدیای دەوڵەتی سەروەر ڕاوەستاون ، بەڵام بۆ ئومێدانە سەما دەکەن ، سەمای مردن ”

Nouveau Monde,” November 16, 1849.

Pierre Leroux باوەڕدارێکی پەیگیرە بەم ئایدیایانە، ئەوەی کە خوازیارێتی، ئەوەی کە ئەو وانەی لەسەر دەڵێتەوە، ئەوەی کە بانگەشەی بۆ دەکات ئەوە نەژێنکردنەوەی دەوڵەتە، بەڵام ئەو پەی نەوتوین ئەم نەژێنکردنەوە لە کوێ و لەلایەن کێوە بکرێت و چۆن کارا بێت، هەر وەکو چۆن خۆازیار و بانگەشەی نەژێنکردنەوەی کریستانێتی دەکات بۆ ئەوەی هێشتا باوەڕەکەی پێناساندبێتین و بانگەوازی دەلیلی مەزهەبێکیشی کرد بێت.

ئەمە پێچەوانەی Pierre Leroux و Louis Blanc ، باوەڕمان وایە کە تیئۆری وەلی ئەمریەتی، بە دەستودەیی، خۆتەرخان کردن، بەرهەمهێنان، دەستپێشخەریی، ڕێکخراوییبوون، ئایدیای لیبراڵ و

دەوڵەتی گەشەکردوو، هەموویان خەیاڵیە [یوتۆپیا] وەهمێکی تەواوی پوختی [نقیی] ڕوانگە و بینینی فکر و ڕۆشنبیریی هەردوکیانە. ئێمە وای دەبینین Pierre Leroux و Louis Blanc هەر یەکەیان وەکو پیاوێکن کە لە سەر ئاوێنەیەك ڕاوەستابێت و پێچەوانە ڕواڵەتی خۆی ببینێت و وانیشانی دەدات کە ئەم ڕواڵەتە ڕۆژێك دێت دەبێتە ڕاستینە و جێگای (لە دەربڕینەکەمان بمانبەخشن) وێنە سروشتییەکەی دەگرێتەوە.

ئەمە ئەوانەیە کە ئێمە لەم دوو پیاوە جیادەکا تەوە، کە ب□ه□ر□ و خزمەتەکانیان، لە وتنی هەرچییەکدا هەیە، ئێمە هەرگیز خەومان بە نکوڵی لێکردنیانەوە نەبینیوە، بەڵام ئیمە بە سووربوونیان یا پێداگرتنەکەیان [عینادی] کە لەسەر وڕێنەکانیان دەیکەن، دڵگرانین. ئێمە بڕوامان بە دەوڵەتی خزمەتکار نییە ئەم چەمکە بۆ ئێمە چەمکێکی ناکۆکییانەی ئاشکرایە.
خزمەتکار و سەروەر لە دەوڵەتدا، یاخود دەوڵەتی سەروەر و دەوڵەتی خزمەتکار چەمکێکی هاومانان، هاوشێوەن و تەواوکەری یەکدین هەر وەکو چۆن ئەم چەمکە زۆر یاخود کەم بۆ یەکسانییش بەکاردەهێنرێت.
خاوەنموڵك، دارا ، لە ڕێگەی سوودی سەرمایەوە خوازیاری زۆرتر و نایەکسانییە؛
کۆمونیزم، بەگوێرەی بنەمای " هەر کەس بە گوێرەی پێویستییەکانی"، بە کەمتر
لە یەکسانی بواردەدات: نایەکسانیی هەمیشەیی؛ لەبەرئەو□ی ک□ ئێمە نە
کۆمونیستین و نە دارا.
بە هەمان شێوەش هەرکەس دەڵێت دەوڵەتی سەروەر ئەوە باس لە زەوتکردنی دەسەڵاتی گشت/ خەڵک دەکات، هەرکەسیش باس لە دەوڵەتی خزمەتکار دەکات، ئەوە باس لە نوێنەرەکانی دەسەڵاتی خەڵک دەکات، کە خەڵک هەمیشە نەیارن بەم دەسەڵاتە، چونکە دەسەڵات هەر دەسەڵاتە و هەمیشەش دەسەڵاتێکی دەرەکییە، دەسەڵاتێکی زاڵمە کە پێویستیش بکات ناتوانرێت بگۆڕرێت، دەسەڵاتێکە ناگو□زرێتەوە بۆ هاووڵاتیان ، هەمیشەش زۆر یا کەم ئازادیی تیادا نییە . ئەمە ئەو هۆکارەیە کە ئێمە دژی دەوڵەتین .

درێژەی هەیە

....

*لەم نامیلکەیەدا پرۆدۆن ڕەخنەگرنگەکەی دژ بە پێگەی سۆشیالیستە دەوڵەتیەکانی / دەوڵەتخوازەکانی وەکو Louis Blanc و Pierre

Leroux دەخاتە ڕوو كە لە ژێر وەهمی گواستنەوەی دەوڵەتی- سەروەردا بوون كە سیحراویانە لەلایەن ئەوانەوە دەكرێت بۆ دەوڵەتی – خزمەتكار كە لە خزمەتی خەڵكدا یە، بگۆڕێت. بۆ بەدبەختی، ئەم وەهمە بە فراوانی و ب□ ز□ری ب□□اوبووەوە و تا ئێستاش وەكو هەموو وەهمەكانی دیكە هەر لەگەڵمانایە ، ئەگەر بمانەوێت مرۆڤگەلێكی ئازاد و پێگەیشتوو و بەرپرسیار بین، ئەم وەهمە پێویستە ڕەتبكرێتەوە.

پرۆدۆن ئەم تێكستەی لە ساڵی 1848 دا بە فەرەنسی نوسیوە و Benjamin R. Tucker لە ساڵی 1960 دا وەریگێڕاوەتە سەر ئینگلیزی. منیش لە دەقە ئینگلیزیەكەیەوە گۆڕیومە بۆ زمانی كوردی.

خوێنەر لە خوێندنەوەیدا پێویستە ئاگادار بێت كە هەندێك بڕگەو ڕستە و وشە كە هاتون، هی خودی دوو نەیارەكەی پرۆدۆنە و پرۆدۆنیش بە تەوسەوە بەرانبەری□ان، like Louis Blanc و Pierre Leroux ، بەكاری هێناو□ن□تەوە. گەر خوێنەر تێبنی ئەوە نەكات ئەوە ڕەنگە تووشی سەر لێبشێوانبێت كە لە كاتێكدا هەمان تێگەیشتن و چەمك لە لایەن خودی پرۆدۆنەوە و نەیارەكانیشی□وە بەكارهێنراون. لە وەها حاڵەتێكدا خوێنەر وا حاڵی دەبێت ، كە جیاوازییەك لە نێوانی ئەم دوو لایەنەدا نییە .

لە كۆتاییدا دەبێت ئەوەش بلێم ئەم تێكستەی پرۆدۆن بە دیدی ئەناركیستەكانی ئێستا خاڵی نییە لە سەرنج و ڕەخنە كە ئەمەش لای ئەناركیستەكان شتێكی ئاساییە، هاوكاتیش بوونی ئەو ڕەخنە و سەرنجانە لە ئەناركیستیبوونی پرۆدۆن كەم ناكەتەوە. بناخەی بیری ئەو و دژایەتیكردنی بۆ دەوڵەت و دەسەڵات و داكۆكیكردن لە خودی خۆبەڕێو□ بەریی و كاری هەرەوەزیانە و گەلكاریی و مافی تاك، تۆسقاڵێك لە بایاخی نوسینەكانی پرۆدۆن سەبارەت بەو پرسانە، كەمناكەنەوە. وەرگێڕ.

چاوپێكەوتنی ئەڵتەرناتیڤی سۆسیالیستی لەگەڵ صابر محمد

ناسراو بە «وەستا سابیر»

ئەنتەرناتیڤی سۆسیالیستی بە پێویستی ئەزانێت لەسەر دۆسییەی ئەگەری جەنگی ئەمریکا و ئێران ڕای هاوڕێیانێک وەربگرێت و ئەوەش یەکێکن لەو هاوڕێیانەی کە هەمان پرستان پێکراوە لەسەر ئەم دۆسیەیە تا لە ماڵپەڕەکەمان بڵاوی بکەینەوە. و لە زووترین فرسەتدا وەڵامەکانتانمان بەدەست بکەوێتەوە سوپاستان ئەکەین.

پرسیاری یەکەم/ لە ئێستادا ئامادەکاری ئەمریکا بۆ جەنگ هەموو دەنگ وباسی تۆڕەکۆمەڵایەتییەکان و تەواوی میدیاکانی جیهانی داگرتووە، ئایا ئێوە بۆچونتان چییە لەم بارەیەوە؟ ئایا ئەگەری ڕودانی ئەم جەنگە هەیە؟

پرسیاری دووەم/ ئایا ئەم جەنگە لە نێوان ئەمریکا و ئێران لە کاتی ڕودانیدا چ کاریگەرییەکی دەبێت لەسەر عێراق و ناوچەکە و جیهان؟

پرسیاری سێیەم/ لە حاڵەتی ڕودانی جەنگدا ئایا ئەرکی کۆمۆنیست و سۆسیالیستەکان وەک بەشی پێشڕەوی پرۆلیتاریا چییە؟ و پرۆلیتاریا لە ناواخنی جەنگێکی کاولکەر چ ئەرکێکی لەسەرشانە؟ ئایا ئەگەری ئەوەهەیە ئەم جەنگە بگوێزرێتەوە بۆ جەنگێکی شۆڕشگێڕانە لە دژی بۆرژوازیی؟

پرسیاری چوارەم/ هەواڵەکان سەرەڕای ئامادەکارییەکانی ئەمریکا لە کەنداو و هەڕەشەکانی ئێران وا شیکاری بۆ ئەکەن کە ئەمریکا ئەیەوێت فشار بخاتە سەر ئێران و ئەمریکاش وا خۆی نیشان ئەدات کە خوازیاری ڕودانی ئەم جەنگە نییە، ئایا لە کاتی بڵێسەسەندنی ئاگری ئەم شەڕە نەگریسە ئێمە لە عێراق ئەتوانین چ کارێک بکەین ؟

ئەنتەرناتیڤی سۆسیالیستی

١٦/٥/٢٠١٨

سەرەتا سوپاسی هاوڕێانی (ئەنتەرناتیڤی سۆسیالیستی) ئەکەم بۆ ئەم دەرفەتەو ئەم بەسەر کردنەوەیە کە بتوانین بۆچوون و تێڕوانینەکانی خۆمان لە بارەی ڕۆڵی پڕۆلیتاریاو ئەگەری هەڵگیرسانی شەڕێک لە نێوان ئەمریکاو ئێران و ئاکامە ئابووری و سیاسییەکانی بەسەر ژیانی ملیۆنەها کرێکارو زەحمەتکێشی ئەو ناوچەیەو ڕۆڵی کۆمۆنیستەکان لە ناو ئەم هەلومەرجەدا .

وەڵامی پ. ١:

سەرەتا پێموانییە ئەگەری دروستبوونی شەڕ لە گەڵ ئێراندا لە ئێستادا هەبێت ، لە بەر چەند هۆیەک ؛
ئەمەریکا دووای شکستی لە سوریا ئەیەوێت توازنی هێزەکانی خۆیان لە (ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست) جارێکی تر بخاتەوە سەر یەک .
هەوڵدان بۆ تەمێکردن و فشارهێنان بۆ سەر رژێمی جمهوری ئیسلامی ئێران کە هێزەکانی خۆی لە سوریا و لە یەمەن بکێشێتەوە ، وە هێزەکانی حشد الشعبی لە عێراق سنوورداد بکات و کارکردیان لە سەر حوکومەتی عێراق نەهێڵێت .
هیچ هێزێکی ئەڵتەرناتیڤی ئۆپۆزیسیۆنی بە هێز لە ئێراندا بوونی نیە لەو چەشنەی کە لە عێراق هەبوو ، نە بزووتنەوەی کوردایەتی لە ئێران و نە ئەهوازیەکان ونە موجاهیدەکان و شاهەنشایەکان هێزێکی ئەوتۆیان نیە تا بتوانن ببن بە جێگر ی داهاتووی جومهوری ئیسلامی .
خودی جومهوری ئیسلامی لە هەموو ئاڵتەرناتیڤەکی تری بۆرژوازی تر «مەقبوولترە» جیگەی ڕەزامەندیترە بۆ ئیمپریالیزمی ئەمریکا ، بە دژایەتی کۆمۆنیزم و ڕادیکالیزم لە ناوچەکەدا .

پەیماننامەی ئابووری و سەربازی سوعودیەی عەرەبی لە گەڵ ئەمریکا بە بڕی ٤٠٠ ملیار دۆلار ، پێویستی بە مانۆڕێک و ئاڵۆزیەکی لەو بابەتە هەیە بۆ ئەوەی چەکفرۆشی و داهاتی سەربازی ئەمریکی بخاتە بوژاندنەوە و کۆڵەکەی سەرمایەی زیاتر و دروستکردنی زیهنیانەی هێزێکی مەترسیدار ی وەک ئێران بۆ سەر بەرژەوەندی دەوڵەتانی ووڵاتە کانیی کەنداو کە (ئێرانە) لە پێناو ڕاگرتنی تای تەرازووی هێزی ئێران و عەرەبیەی سوعودیەو ئیسڕائیل و بە هاوپەیمانی خۆیان لە گەڵ ئەمریکا بۆ پێشگرتن بە هەر گۆڕانکاریەکی چاوەڕوان نەکراو کە بێتە پێشەوە بە هۆی شکستی ئەمریکا لە سوریاو تەواوی ناوچەکە ، ئەوەی شایانی باسە بە پلەی یەکەم ئیسڕائیل کە پێشڕەوایەتی سوعودیەش ئەکات ، وەبە پشتی ئەمریکاوە بە جیبەجێکردنی (نەخشە ڕێگای) نوێی ئەمریکاو ئیسرائیل لە ناوچەکەدا ؛ بە نموونە گۆڕینی پایتەختی ئیسرائیل لە (تل ئەبیب) بۆ (قودس) و دوواتریش لە نەورۆزی ئەمساڵدا بەرزاییەکانی جۆلان خرانە سەر ئیسرائیل ،......ئەم هەنگاوە ڕووەو لە پێشە ....واتا پایتەختی ئیسرائیل ڕەنگە بە ماوەیەکی درێژ هەر لە قودس نەمێنێتەوە ، وە ئەوەی شایانی باسە هەرێمی کوردستانی عێراقیش بنکەیەکی سەربازی ئەمریکیەو ڕەنگە وەلە درێژەی ئەم نەخشەیەدا ئەو ناوچانە تا ئەگەنە هەرێمی کوردستان لە یەک بدرێن ئەگەر لە سوریا

سەرکەوتنیان بەدەستبهێنایە و ئەم نەخشەیە ڕەنگە سنوورەکەی بگاتە دەریای قەزوێن بە نزیککەوتنەوە لە ڕووسیا هەروەک لە ڕۆژنامەی نیویۆرک تایمز دا لە مانگی ئوکتۆبەری ساڵی ٢٠١٣ باسی نەخشەی نوێی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست کراوەو وچۆن دابەش ئەبێت بەچەند دەوڵەتێکی تر؛ هەموو ئەم نەخشە ڕێگایە لە بەرامبەر ڕووسیاو چین و ئێراندا دەبرێنە پێشەوە .

هەلوومەرجی فەنزەوێللاو ململانێی ئەمریکا لە گەڵ ڕووسیا بۆ کۆنتڕۆڵکردنی ووڵاتی ڤەنزەوێللا یەکێکە لە فاکتەرە گرنگەکانی تر بۆ قەرەبووکردنەوەی شکستی ئەمریکا لە سووریاو لە (ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست) ، فشارێکە بۆ سەر ڕووسیا و چین و ئێران وتورکیا کە واز لە پشتیوانی دەوڵەتی فەنزەوێللا بهێنەن .
هەلوومەرجی ئابووری و سیاسی جیهان لە دووای شەڕی جیهانی یەکەم و دووەم و دەرس و ئەزموونی بۆرژوازی و ئیمپریالیزمی جیهانی کە چیتر و بە جارێکی تر نابێ زەمینەی ئابووری و سیاسی بۆ هەڵگیرسانی شۆڕشێک لە چەشنی شۆڕشی ئوکتۆبەر بۆ کۆمۆنیستەکان وپڕۆلیتاریا بهێنێنە کایەوە ، بە تایبەت ڕۆڵی نەتەوەیەکگرتووەکان لە درێژە دان بە سیاسەتی (ڕیفۆرمیستی بۆرژوایی) بە درێژە دان بە ژیان وحاکمیەتی بۆرژوازی و سەرمایەداری لە جیهاندا ؛ ئەم هەلوومەرجە وا ئەکات کە کێشەی یەکلاکردنەوەی ململانێی کۆڵەکەی سەرمایە لە نێوان قوتبە ئیمپریالیستەکاندا نە چێتە قۆناغی یەکلاکردنەوەی ململانێکان بەشێوەی (شەڕو جەنگ سازی) بەڵکو ململانێکە زیاتر لە جەنگێکی ئابووری و گەمارۆ ئابوورییەکاندا خۆی بەرجەستە بکاتەوە.

هەروەها هۆیەکی تر کە ڕێگرە لە بەردەم هەڵگیرسانی جەنگێکی ئاوا ئەوەیە کە نە ئەوروپای یەکگرتوو وە نە پەیمانی ناتۆ وە بە تایبەت ئەڵمانیاو وهۆڵەنداو ئیسپانیا بە ڕاشکاوی دژ بە هەڵگیرسانی شەڕن لەو ناوچەیەدا ، سەرباری هەموو ئەم ووڵاتانەش ڕووسیا و چینیش کە گومانی تێدا نیە لە گەڵ هەڵگیرسانی ئەم شەڕە نین لە لایەن ئەمریکاوە .
خاڵێکی تر کە پێویستە باس بکرێت ئەم «هاش و هوش »و هات و هاوارەی سەرانی ئەمریکا دژ بە ئێران بریتیە لە سیاسەتێکی ناوخۆیی بۆرژوازی ئەمریکا بۆ وەرچەرخاندنی زیهنی پڕۆلیتاریای ئەمریکا بۆ دەرەوەو بەلاڕێدابردن و چەواشە کردنی پڕۆلیتاریای ئەمریکایە کە دوژمنی ئەمڕۆمان ئێران وتیرۆریزمە نەک خودی دەسەڵاتداریەتی ئیمپریالیزمی ئەمریکی و دەستدرێژیەکانی بۆ سەر ناوچەکانی تری جیهان ، و چەوساندنەوەیان بۆ پڕۆلیتاریای ئەمریکاو بگرە جیهانیش

؛ ئەم سیاسەتە ناوخۆییەی ئێستا کە ئەیانەوێت هێزو بازووی سەربازی خۆیان نیشان بدەن ، پەیوەندی بە هەڵبژاردنەکانی ئایندەی ئەمریکاو خودی سەرانی حیزبی جومهوریەکان و ترامپ وەک پسوولەیەکی بەهێز لە بەرامبەر هەڵوێستیان دژ بە ئێران .

وەڵامی پ. ٢ :

کاریگەری شەڕێک کە لەو ناوچەیەدا ڕوو ئەدات ڕۆشنە ، سەرەتا بە تێکشکاندنی هەلومەرجی شۆڕشگێڕانەی چینی کرێکارو پڕۆلیتاریای ئەو ناوچەیە بە گشتی ، یەکەم لە باری ژیان و گوزەران و برسی کردن و درێژە دان بە تەقاندن و ترس و ئیرهابێک کە مەوداکەی زۆر لە کاریگەری خراپی تاقمە تیرۆریستیەکانی قاعیدەو داعش زیاتر ئەبێت ، دووەم بە تاڵانبردن و دەستگرتن بەسەر سەرچاوە نەوت وگاز و کانزایەکانی تری ئەو ناوچەیەو زیاتر کردن و کۆنترۆڵی ڕاستوخۆی ئەمریکا بە سەر ئەم ناوچەیە. وە لەم نێوەدا هەلومەرجێکی ترسناک و وەحشەت ئامێز لە چەشنی هەلومەرجی یەمەن بەسەر تەواوی جەماوەری کرێکارو زەحمەتکێشی ئەو ناوچانەدا ئەسەپێنرێت.
ئەبعادی ئەم شەڕە تەنها ناوچەیی نامێنێتەوە بەڵکو جەمسەرو قوتبە ئیمپریالیستیە جیهانیەکانی تریش تیایدا بەشدار ئەبن ، لە کاتێکدا ئەگەر ئەم شەڕە پانتایەکی گەورەی لەم چەشنە ی گرتە خۆ ئەو کاتە ڕۆڵی ڕابەرایەتی مارکسیستانەی کۆمۆنیستەکانی ناوچەی (ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست) ، لە سەر بنەمای ئەو بەرنامە سیاسیەی کە باسمان کرد ، ئەبێتە کارێکی بەرجەستەو و پڕۆلیتاریای شوێنەکانی تری جیهان بەدووای خۆیدا ئەهێنێت ، چونکە ئاکامەکانی شەڕێکی ئاوەها لە ڕووی ئابووری و سیاسیەوە کار ئەکاتە سەر ژیانی تەواوی پڕۆلیتاریای جیهان و گشت ناوچەکە .

وەڵامی پ. ٣ :

سەبارەت بە ڕۆڵی کۆمۆنیستەکان وپڕۆلیتاریا !

سەبارەت بە ئەرکی کۆمۆنیستەکان لە ئێستاداو لە کاتی جەنگداو وە لە هەر هەلوومەرجێکی تردا لە ژێر دەسەڵاتداریەتی سیستەمی سەمایەداریدا ڕۆشنە ؛ سەرەتا خۆ ئامادەکاری کۆمۆنیستەکان وەک نوخبەیەکی ووشیارو تێکۆشەری ناو چینی کرێکار لەوەوە دەستپێ ئەکات کە ببنە خاوەنی بەرنامەیەکی مارکسیستی کە بە ڕاشکاو دابڕاوی فیکری خۆیان لە گەڵ « سیاسەتی ڕێکخستنی تریدیۆنیستانەو و ڕیفۆرمیستانە » بخەنە ڕوو ، هەروەها دابڕانی تەواو لە هەمو مەیلە

سۆسیال دیمۆکراتەکان و چەپی ئەوروپایی و هەروەها دابڕان لە گەڵ (ڕیفۆرمیزمی کرێکاری)لە چەشنی «کۆمۆنیزمی کرێکاری» و بەرنامە ڕیفۆرمیستیەکەیان بە ناوی (دنیای باشتر) و هەروەها (سۆسیالیزمی پۆپۆلیستی) لە چەشنی مۆدێلی ئەمریکای لاتینی و چاڤێزی و چەندین بیروبۆچوونی تری بە ناو مارکسیستانەو تەنانەت بە ناو ترۆتسکیانە کە بەرنامەکانیان پشت بە سیاسەتی ڕێکخستنی تریدیۆنیستی و ڕیفۆرمیستی ئەبەستێت و بەتایبەت دوابەدووای ساڵەکانی ۱۹۳۷ و ۱۹۳۸ کە ترۆتسکی و هاوڕێکانی ویستیان (ئەنتەرناسیۆنالی چوارەم)پێکبهێنن وە بەشایی چالاکی سیاسی مارکسیستانەو ڕێکخستنی سیاسیانەی پرۆلیتاریا بۆ ڕوخاندنی سەرمایەداری و ڕژێمە سیاسیەکانیان بە چالاکی نیشاندان لە ناو ڕێکخراوە جەماوەریەکان و هەرەوەزیەکان و سەندیکاکان بە بێ بوونی پارتی ڕێکخراوو بەلشەفیانەی پرۆلیتاریای سەردەمی ئێستا پێ ئەکەنەوە لە چوارچێوەیەکی بەرتەسکی کۆمەڵایەتیدا بمێننەوە .

هێرشی پرۆلیتاریا و ئامادەیی ئەوان لە ناوچەکەدا هەڵهێنجراوی ئیرادەی خود بەخودی پرۆلیتاریای ئەو ناوچەیە نیە ؛ بەڵکو پرۆلیتاریای ئەم ناوچەیە ئیلهام لە ئیرادەی شۆڕشگێڕانەی پڕۆلیتاریای جیهانی وەرئەگرێت و بە هەمان شێوە ش کار ئەکاتە ئیرادەی شۆڕشگێڕانەی پڕۆلیتاریای جیهانیش ، ئەم ئیرادەیەش ئێستا لە ئاستێکی زۆر نزم و نارێکخراودایە و کۆمۆنیستەکان لە جیهاندا لەسەروکاری زیندووکردنەوەی ڕوحیەتی شۆڕشگێڕانەی مارکس وئەنجلس و لێنین دان و بە گرنگیەوە سوود لە لە ئەزموونی خەباتی ترۆتسکی و هاوڕێکانی وەر ئەگرن دژ بە (سۆسیالیزمی میللی) و (ڕیفۆرمیزمی شەعبەوی) ستالینی و حیزبە شیوعیەکانی ؛ هەرەها دوژمنی چینایەتی پڕۆلیتاریا ناوچەیی نیە بەڵکو جیهانیە ، چونکە خودی سەرمایەداری جیهانیە .

پەرژو بڵاوی و نەبوونی ئەو ئیرادە و ڕوحیەتە شۆڕشگێڕانەیە ی مارکس و ئەنجلس ولێنینەوە و کارکردی خۆی ئەبێت لە سەر پڕۆلیتاریای ناوچەکە ، بەڵام کۆمۆنیستەکانی ئەو ناوچەیەش دەستەوئەژنۆ دانانیشن کە بۆرژوازی و ئیمپریالیستەکان چۆنیان بوێت سیاسەتەکانی خۆیان بەسەر جەماوەری پڕۆلیتاریادا بسەپێنن ، وە هەمیشە بەسەروکاری ئەوەوەن کە کۆڕوکۆمەڵ و کادیرانی تێکۆشەری ناو پرۆلیتاریا لە یەکتر نزیکبکەنەوەو و ببنە خاوەنی بەرنامەیەکی ماتیریالیستیانەو جەدەلیانەی مارکس و ئەنجلس و و لەسەر بنەمای ئەم کۆڕوکۆمەڵە و بەرنامەیەوە ببنە خاوەنی حیزب و ئیرادەی سیاسی

پڕۆلیتاریای ئەو ناوچەیە بەرجەستە بکەنەوە .

بەردەوام ئەرکی کۆمۆنیستەکان هەروەک لەنینش فێری کردووین ئەوەیە نەک هەر بە شوێن هەلی گونجاودا (الفرص) بگەڕێین بەڵکە ئەبێ تێبکۆشین و هەلومەرجە کۆمەڵایەتیەکان بارگاوی بکەین و شۆڕشگێڕیان بکەین و خۆمان هەوڵی هێنانە کایەوەی هەلوومەرجی شۆڕشگێڕانە بدەین و دروستیان بکەین لە ڕێگەی کاری تەبلیغی و سیاسی ئاشکراو نهێنیمان دژ بە بەرژوازی و ئیمپریالیستەکان بە ژێرەوژوورکردن و کۆتایی هێنان بە سیستەمی زاڵمانەی سەرمایەداری و دەسەڵاتەکانیان .

بە بێ بوونی حیزبێکی سیاسی بە توانای لەم چەشنە هیچ ئومێدێک بە گۆڕینی ئەم هەلوومەرجە بە هەلومەرجێکی شۆڕشگێڕانە و جەنگی شۆڕشگێڕانە دژ بە بەرژوازی نیەو نایەتە ئاراوە ، هەروەک لە سودان و جەزائیر و مەغریب و تونس سوریا یەمەن و لە وڵاتە عەربیەکانی تردا بینیمان و تا ئێستاش بە بەرچاومانەوەیە .

وەڵامی پ. چوارەم :

کۆمۆنیستەکان و چەپەکان بە شێوەیەکی گشتی لە کاتی هەڵگیرسانی شەڕێکی لەم جۆرەدا وە بەم سیماو چوارچێوە سیاسی و کۆمەڵایەتیەی کە هەیانە هیچ کارێکی سیاسی وخاوەن کارکردێکی مەزن لە سەر ڕەوتی شەڕو لە بەرەی پڕۆلیتاریادا پێ ئەنجام نادرێت ؛ تا ئەو جێگەیەی کە بەبێ ئەم ئامرازە سیاسی و ئیرادە شۆڕشگێڕانەیەی کە خۆیان لە حیزبێکی سیاسی و چینایەتی بە ڕوحی تێکۆشەرانەی مارکسەوە نەیەنە مەیدان ، بەبێ ئەم ڕێکخراوبوونە کۆمۆنیستەکانیش وەک هەر تاکێکی تری کۆمەڵگا بێ تاسیر ئەمێنەتەوە ؛ ئەرکی ئێمەی کۆمۆنیستەکان ئەوەیە هەر ئێستا ڕیزی سیاسی و چینایەتی خۆمان بە کۆمەڵگا بناسێنین و پشت بە سیاسەتی ڕێکخستنی بەڵشەفیانە ببەستین بۆ ڕێکخراوکردنی ڕابەرانی ناو مەیدانە کرێکارییەکان (نەک ووردە بەرژوازییەکان کە لە ڕووی چینایەتییەوە جێگەی متمانە نین) و بەرنامەی سیاسی خۆمان بەدوور لەو خاڵانەی کە لە سەرەوە ئیشارەمان پێداون بخەینە ڕوو .
هەروەها لە کاتی ڕوودانی جەنگدا و لە ئێستاوە پێویستە ئامادەیی خۆمان بۆ : یەکەم ؛
کاری تەبلیغاتی چڕوپڕ بە کۆکردنەوە و سازماندانی پڕۆلیتاریا بۆ شەڕێکی گەورەترلە پێناو ڕووخاندنی دەسەڵاتی سیاسی بەرژوازی و ڕزگارکردنی پڕۆلیتاریا لەم شەڕە هەروەک بەڵشەفیکەکان خەباتیان بەکرد لە سەروبەندی شەڕی جیهانی یەکەم دا تا توانیان

دەسەڵاتدارێتی قەیسەرلە ڕوسیا بڕوخێنن .

دووەم ؛ هەوڵدان بۆ پووچەڵکردنەوەی تەبلیغاتی ناسیۆنالیستانەی بۆرژوازی بۆ بەشداریکردن لەم شەڕەدا و موقاتەعەی ڕاستەوخۆ و بێ قەیدوشەرتمان بۆ پێشگرتن بە هەڵگیرساندی جەنگێکی ئاواو وەستانی شەڕ .
خەڵکانێک و کادیرانێکی مارکسیستی زۆر دڵسۆز و تێکۆشەر لە ناو بزووتنەوەی کرێکاری و چەپ لە هەرێم و عێراقدا ئەزموونی شەڕی عێراق وئێرانیان بینیوە ، بەڵام بەداخەوە ئەو ڕوحیەتە شۆڕشگێڕانەی کە هەیان بوو لە لایەن مەیلی (ڕیفۆرمیستی شەعبەوی) حیزبی شیوعی وهەروەها مەیلی (ڕیفۆمیستی کرێکاری) کۆمۆنیزمی
کرێکاری بەرەو ئاقارێکی ڕیفۆرمیستانە بە لاڕێدا براوە و ئەو ڕوحیەتە شۆڕشگێڕانەیان مراندووە وەک (تاقمێکی فشارهێنەر) بۆ سەر بۆرژوازی لە پێناو ڕیفۆرمسازی هاتوونەتە مەیدان نەک کار بۆ ڕووخاندنی دەسەڵاتی بۆرژواکان لە ناوچەکەدا .
ڕۆڵی بزووتنەوەی مارکسیستی پەرژو بڵاوی ناو چینی کرێکار و پڕۆلیتاریا لە ئێستادا چ لە ڕووی لۆکاڵی و چ لەڕووی جیهانیەوە ئەویە کە ئەم ڕووحیەتە شۆڕشگێڕانەیەی مارکس زیندووبکەینەوە بۆ ڕووبەڕووبوونەوە و ئامادە سازی خەباتی چینایەتی سیاسی و ئابووری پڕۆلیتاریاو بەرەو ئامانجی تێکشکاندنی دەسەڵاتداریەتی بۆرژوازی لە ناوچەکەدا و ڕستانەوە دژ بە جەنگێکی مەزنی لەم چەشنە .

سەرچاوەکان :

١-سەرنجێک سەبارەت خەسڵەتی سیاسی تێکۆشانی نقابی (جەماوەری) نامەی مارکس بۆ (بوڵت) لە ٢٣ تەشرینی دووەمی ساڵی ١٨٧١ ؛ کە لە کتێبی (في الحركة النقابية) له نووسینی مارکس و انجلس و وه رگێڕانی طلال الحسيني و صونيا الخوري طعمة وەرگیراوە .

میـــدیاکار و ئـــەرك … ئـــاری

زەندینی

کاتێك رۆژنامەڤان پەردە لەسەر کەم و کورتییەکان لا دەدات،
مانای ئەوە نییە وڵاتەکەی سەرەو ژێر دەکات، یان دوژمنایەتیی کەس
دەکات، بەڵکوو مەبەستیەتی
ئەرکی رۆژنامەڤانیی خۆی بەجێ بگەیەنێت.

کاتێك رەخنەش لە سیاسەتی هەڵەی حکومەت دەگرێت، بە ئەوەی نییە دوژمنی بۆ پەیدا بکات، یان ئینتیمای تاك بە نیشتمانەکەی لاواز بکات. ئەو کاتەش کە لە سەر کاربەدەستەکی باڵای حکومەت دەنووسێت، ئەوە ناگەیەنێت رقی لێ دەبێتەوە، بەڵکوو مەبەستیەتی بە ئاگای بهێنێتەوە و هەڵەکانی بخاتە بەر تیشکی سەرنجی دەوروبەر.

لەگەڵ ئەوەشدا، نابێ بیرمان بچێ، زۆر جار خودی میدیاکار حورمەتی پیشەکەی ناگرێ، لەم لاو ئەو لاوە ئاراستە دەکرێ و لە ژێر کاریگەریی مەیلی سیاسی و ئایدیۆلۆژیدا دەجووڵێتەوە، یان لە روانگەی بەرژەوەندیی کەسی سەیری شتەکان دەکات، ئەمەش رێك زیان بە ناوبانگی پیشەکەی دەگەیەنێ و رەنگە دوا جاریش متمانە بدۆڕێنێت.
میدیاکار، ئەرکێکی گرنگی لە ئەستۆدایە، ئەویش پاراستنی ئەمانەتی پیشەیی و راستگۆییە. مادامەکە ئامانجی کاری رۆژنامەڤانی پێشخستنی کۆمەڵگە و پاراستنی کەرامەتی مرۆڤە، دەبێ بە هەستیاری مامەڵە لەگەڵ رووداو و پرسەکاندا بکات، کارێك نەکات ببێتە مایەی پەشێوی و پاشاگەردانی.

جەماوەر مافی خۆیەتی راستییەکان بزانێ، لەم نێوەندەشدا ئەرکی رۆژنامەڤانە بەدوای بێ دادی و بێ سیستەمی و خراپیدا بگەڕێ و بەدواداچوون بە دیاردەکان بکات. زانیاری لە بارەی کۆی پرسەکانی پەیوەست بە ژیانی هاونیشتمانیان بخاتە روو، بەڵام هەرگیز مافی ئەوەی نییە کار بە لاواز کردنی ئینتیمایی نیشتمانی هاونیشتمانیانی بکات، یان دەست بخاتە کاروباری شەخسیی خەڵکەوە.

میدیای کورد تا هەنووکە خاوەن پەیامێکی روون نییە، یان بەرگرییەکی کوێرانە لە دەسەڵات دەکات و هەموو کاری خۆی لە ستایش و پێداهەڵدان دەبینێتەوە، یان بە چاوی دوژمن لە دەسەڵات و دامەزراوەکانی وڵات دەڕوانێت و سەنگەریان لێ دەگرێت.
ئەرکی رۆژنامەڤان شەڕ کردن نییە لەگەڵ حکومەت، ئەرکی ئەو چاودێری کردنی کارەکانیەتی. دەکرێ میدیا هەوڵی لادانی وەزیر، یان

ب□□و□بەرێك بدات، كە دەسەڵا تەكەى بۆ خزمەتى بەرژەوەندى تايبەت قۆستبێتەوە، بەڵام ناكرێت بە هۆى هەڵە، يان مامەڵەى خراپى كاربەدەستێك، هەموو جوانييەكانى نيشتمان بسڕێتەوە و حەز بكات وڵا تەكەى سەرەو ژێر بێت.

ئەمە ماناى ئەوە نييە، ميدياى ئێمە بە سارد و سڕى گوزەر بكا، رۆژنامەنووسيش دەستەو ئەژنۆ دابنيشێت، لێ نابێ تەنيا لە سەر رەگەزێك بوەستێ و رەگەزەكانى ديكە فەرامۆش بكات.

بە داخەوە وەك چۆن هەندێك رۆژنامەڤانى ئێمە بوونەتە دومبكچيى دەسەڵات، ئاوهاش هەندێكيان بوونەتە دوژمنى سەرسەختى حكومەت.

ميدياى كورد تا ئێستا نەيتوانيوە مامەڵەيەكى پيشەيى و بێ لايەنانە لەگەڵ رووداوەكاندا بكات.

هەرچى ميدياى وابەستەيە، بە گوێرەى بەرژەوەندى ئەو لايەنەى تەمويلى دەكات، زانيارى دەگەيەنێت، ميدياى ئەهليش لە بيرى دەچێت ئەركى ئەو گەياندنى زانيارىيە وەك خۆى، بۆيە لە رووماڵ كردنى هەواڵ و بەدواداچوونەكانيدا، خۆى دەكاتە لايەن و وەزيفەى پيش□يانەى خۆى پێ ناپارێزرێت.

ميدياى كورد، بە هەردوو جۆرەكەيەوە، يەك ديو دەبينێ، يان تەنيا جوانى و كارە باشەكان دەبينێ، يان تەنيا خراپى و ناتەواوىيەكان پيشان دەدات.

ئەركى رۆژنامەڤان□ ب□تە چاودێر بە سەر حكوومەت و راستييەكان وەك خۆى بخاتە روو، وەلێ نابێ كارێك بكات لە دەرەوەى هەقيقەت بێت، نابێ متمانە لەدەست بدا و هەقيقەت ون بكات.

لەو سۆنگەيەوە، مادام ل□ ب□□□□تدا ميدياكار لە خەمى ئينساندا يە، داكۆكى لە بەرژەوەندى هاونيشتمانى دەكات، بێگومان وەك چۆن ئەركى پيشەيى بەجێ دەگەيەنێت، ئاواش رۆڵى نيشتمانى دەبينێت، كەواتا ئەركەكەى تەنيا لە سياقى رۆژنامەڤانى نامێنێتەوە، بەڵكوو دەچێتە خانەى وڵا تپارێزيشەوە.

مێژووى پ□مان دەڵێت، كەم نين ئەو ميدياكارانەى لە پێناو راستى و ئايندەيەكى جوانتر بۆ وڵاتەكانيان بوونەتە قوربانى، لەم رووب□ش□وە خاكى ئێمە بێ نموونەى زيندوو نييە. هەروەك لە خەباتى رزگاريخوازى نەتەوەييشدا، ميدياكارانى ئێمە، ب□ ر□□□ و كاريگەرى و قوربانى نەبوون.

ئەمڕۆش، كە ئەركى گواستنەوەى زانيارى و چاودێرى كردنى كايە جياجياكانى دەسەڵاتى سياسى و سيستەمى بەڕێوە بردنى وڵاتيان لە ئەستۆدايە، ماناى ئەوە نييە ئينتيمايان بۆ نيشتمان لەدەست دابێ،

هەروەك مانای كاڵ كردنەوەی ئینتیمای تاكی كوردیش نییە.

كاتێك تۆ بەدوای دەرخستنی هەقیقەتێكدا دەگەڕێیت، بە حكوومەتەكەت دەڵێیت ئەو هەموو بێ سەروبەری و بێ پلانییە بەسە، مانای راگەیاندنی شەڕ و هەڵگەڕانەوە نییە لە حكوومەت. خستنە رووی خەوش و ناتەواوییەكانی حكوومەت، جۆرێكە لە خۆشەویستی بۆ نیشتمان.

مادام پێمان وایە كۆمەڵگەیەكی ئازادین، دەبێ خاوەن میدیایەكی ئازادیش بین، بۆ ئەوەی بە ئاسانی بتوانین گوزارشت لە بیر و بۆچوونی خۆمان بكەین. كورد پتر لە میللەتانی دیكەی دونیا پێویستی بە میدیایەكی ئازاد هەیە.

هەموومان دەزانین، لە مێژوودا كورد زوڵمێكی زۆری لێ كراوە، بە خراپترین شێوە چەوسێندراوەتەوە، كەواتە چۆن دەبێ میللەتێك خۆی قوربانیی دەستی سیستەمێكی داپڵۆسێنەر و ستەمكار بێت، كەچی ئازادیی را و ڕای پێچەوانەی قبووڵ نەبێ؟

دیموكراسی بەرهەمی ئازادییە، بە میدیای ئازاد جوانتر و گەشاوەتر دەبێ. بە مانایەكی دیكە، دیموكراسیی راستەقینە، بەرهەمی میدیای ئازاد و سەربەخۆیە، هەروەك (ژان پۆل مارپۆز)ی رۆژنامەڤان پێی وایە: “ئەوانەی ویلەكانی ماشێنی دیموكراسی چەور دەكەن، رۆژنامەڤانانن”.

ئیتر ئەو میدیاكارەی لە ئەركی راستەقینەی میدیا تێگەیشتووە و پیش□یانە مامەڵە دەكات، نەك رێی تێناچێ بە كەسێكی بێ ئینتیما بزاندرێت، بەڵكوو ناڕاستەوخۆ رۆڵێكی زۆر گرنگی دەبێت لە تۆخ كردنەوەی ئینتیمای تاك بۆ نیشتمانەكەی.

سێ چرپەی بولێڵ … سۆران محەمەد

-١-

(مەوداكان)

شەوان گیانم ئەبەخشمە ئەو تابوتەی

هەر مانگەو لەسەر

لێواری حەسرەتێكا

گۆڕ بۆ خۆی هەڵئەكەنێ

مەگەر ئەو ئەستێرە دوورانەی
فێری زمانی تەنیاییان کردم
بێن و لە ناو چۆڵەوانی شاری دڵما
جۆلانەیەك
بۆ خەونەکانی منداڵیم دروست بکەن…
مەگەر ئەو چۆلەکە یاخیانەی
ئاشنای دڕندایەتی مر□ق بوون
بێن لەسەر گوێسوانەی شیعرم
بجریوێنن…
منیش ئاشنای زویربوونی گوڵ و
پەیکەری سۆزە بەجێماوەکان بووم.
*
نازانم!
لە چاوەڕوانی زەمەندا
بەردە گۆشەگیرەکانی
سەر ئەو کورسیانەی سەردەمێکە نەجوڵاون
دەبن بە چی؟
*
من دەمویست لەگەڵ هەوردا بفڕم و
چیدی بەسەر
شۆستە بێ چەترەکانا دانەبارم
دەمویست
تریفەی مانگێ بە خۆدا بدەم
تاراکەی بەسەر هیچ شەوەزەنگێکدا نەدا بێ
*
نەمزانی
گەرووی شمشاڵەکان دەنووسێن و
کەس لە ئازاری
شیعر ناگا
نەمزانی:
ژیان دەبێتە ڕێبوارێکی سەرەڕۆ و
کەس لە ترپەی دڵی ناگا!
-٢-
(دوا وەنەوز)
لە نێوان من و دوێنێدا
دیوارێکی نزم هەیە
جارجارە لێوەی دەڕواڕم

بەسەر رۆحی پەرژینە هەڵکەندراوەکانا
کە بەرگەی توڕەیی
شوانە بێ بەزەییەکانیان نەگرت
ئێستا پشیلەیەکی زویری
لە قەرەباڵغی هەڵهاتوو
لەوێدا ڕاماوە..
*
ڕۆژە ماندووەکان بە تەوسەوە
سەریان بۆ درێژیی
تولەڕێکان دەلەقان
کەچی هەر تەواو نەبوون و
لە قوڵایی شەودا بزر بوون
ئێستا باڵندەکە
لەسەر دارگوێزە پیرەکە
چیدی ستران
بۆ وانەکانی ژیان ناچڕێ
*
دوێنێ پەپولەیەك بوو
لە زمانی ئازاری نەدەزانی
وانەکانی میهرەبانی
ل□ بەر رووناکی مۆمەکە
دەخوێندەوە
شەوێك ویستی
ماچی رووناکییەکە بکا،
گڕی مۆمەکە سووتاندی.
بووە دوکەڵێکی سپی و
گەڕایەوە بۆ کوچەکانی منداڵی

-٣-

(ئەی باڵندە دەریاییەکە! چ دەکەی لەم خەراباتە خۆڵەمێشی□دا؟ تۆ
ئاشنای هاژەی شەپۆلە شینەکانی…)
ئاوابوونی سێبەرەکان و هەڵنەهاتنەوەیان
دڵیان رەق کردین
هەرچەندێك چاومان گێڕا بۆ شوێنپێی ئەوانەی
(بە ئومێدی دیدار) ڕانەگەشتین پێیان بڵێین
گیانیان لەگەڵ سپێدەکانا ئەهاتنەوەو
تەماشایان دەکردین

خەونمان دەبینی و یاریمان دەکردو زوو بیرمان چوونەوە
لەتبوونی سێبەرەکان و ونبوونیان
لە ڕۆژە ڕەشەباوییەکانا
نێرگزییان کردین
وایلێکردین
گوێ بە تەئویلی خەونەکانی (دایك)یش نەدەین!
چ دەرەقە بووین؟
بە بەینی سنووری ڕێکەوتە تاڵەکان
ئاوڕمان لە چاوداخستنی ماچە سیسەکانیش نەدایەوە….
*
ڕۆژە خێراکان
چاوەڕوانی شەویان نەکرد
یادگارەکان بنووسێتەوە
بەدەست ئێمە نەبوو:
ڕەهێڵەی خۆشی نەکردەوە
سەرژمێری لاشە ونبووەکانمان بکەین
ون بووین…
هەریەك بە لایەکدا
....
مردن له ئاوێنه‌کانا